

Blaðið

SUM HALDARUNUM OG TEIMUM, ID KEY-PA BLAÐIÐ Í LEYSASOLU, KUNNUGT, ER HALDARAGJALDIÐ UPPFARI FRA 1. JULI AT ROKNA

Frá 1. juli at rokna kostar blaðið 10 kr. um fjórðingsárið.

I leysasolu kostar blaðið nú 50 oyru, hetta er dyrkan uppá 10 oyru eintakið.

Henda prishækking er gjord av teirri orsök, at teinin er at fara undir eina stórra óking av blaðnum — málið er at blaðið verður 8

sidur 2 ferðir um vikuna, meðan stóddin annars verður hin sama.

Hetta verður sostatt ein tvíalding av stóddini, og tilkik óking kostar sjálvandi væl av peningi. Ti hava vit verið noyðdir at seta prisin upp, so vandin fyri peningatroiti verður hin minst gjørligi.

Samstundis er at siga frá, at danska blaðið WEEKEND, sum hevur fylgt við SOSIALINUM hvønn leygardag fellur burtur;

SOSIALURIN

YVIRTOKAN AV POSTVERKINUM

Teir sokallaðu »sjálvstýrisflokka« amir hava í árávis repað um meira sjálvstýri. Samstundis hava teir svertað javnaðarmenn og sambandsmenn til á versta hátt; men nú eru hesir menn avdúkaðir og standa þúra spílnaknir.

Alt tað sjálvstýri, ið vit hava í Føroyum, er framt av just javnaðar- og sambandsmonnum.

Sokallaða »sjálvstýri« situr nú á triðja ári, men hvat hava teir avrikað á sjálvstýrisleiðini? Sett fram eitt uppskot um ymiskar broytingar í heimastýrislógini — krupu so undan ábyrgdini.

Hitt sokallaða »sjálvstýrisland« stýrið hevur í 3 ár ikki vunnið Føroyum ein stav av meira sjálvstýri, enn javnaðar- og sambandsmenn høvdu vunnið undan teimum.

Men kortini skuldi ligið væl fyri at framt okkurt smámal í sjálvstýrisleiðini. Eitt nú yvirtøku av postverkinum.

Henda yvirtøka var samtykt longu í 1950.

Eftir var bara hjá landsstýri og lögmanni at seta navn undir lógina.

Men heldur ikki hetta gjørdur teir!

Ikki legi um fólk flenna í kýk, tá menn rópa um sjálvstýri!

Brev til Sosialin

RÚSDREKKASKIPANIN

At Føroyar hava eina út av lagi ringa rúsdrekkaskipan, mugu allir føroyingar vera á einum máli um. Rúsdrekkadiktatur hevur verið eitt stórt forbannisli í øllum londum, har tilkik ómýndugdergiving av menniskjum hevur verið roynd. Føroyingar eru tó vandir til hetta. Verri er við teimum útlendingum, ið vitja higar. Fyri teimum er hetta heilt fremmant, ókent og

Brevkassin

Brevkassin

Kann blaðið siga mær, um tað er loyvt at skriva við kúlupenn, tá tað ræður um almenn skriv og pappirir, tá tað ivaleyst er soleiðis, at henda skriftin kámost burtur við tíðini?

S. S.

SVAR: Tað hevur ongatið verið nokur lóg ella reglugerð, sum á nokrum óki bannar fólk at brúka kúlupenn. Í dag fáast kúlupennar, ið eru so góðir, at skriftin heldur sær. Í fyrstuni kúlupennarnir komu, vóru stiftirnir so vánaligar at skriftin kámost rættuliga skjótt. T. d. hevur ein helmingurin av ráðharrunum, ið skrivaðu undir nýggju grundlógina, brúkt kúlupenn; men har er tað hent, at teirra undirskriftir á eintakinum, ið liggja í glasskrini í Fólketinginum, eru vorðnar ógvuliga kámar.

SAMGONGAN

»14. sept.« roynir við gráturódd at fáa í lag aftur hina slitnaðu landstýrissamgonguna, og manna millum hevur hetta ósini verið havt á lofti; men í lotuni tykist einans at vera áhugi fyri slíkum framhaldi millum tjóðveldismenn. Uppá spurningin um endurstovning av tí sokallaða »sjálvstýrislandsstýrinum« siggja vit hetta svar í »Dagblaðnum«:

»Ja, har til kunnu vit svara sum okkara áskoðun, at vit halda einki formál verða at endurnýggja eina samgongu bara fyri at skjóta út valið frá november í heyst til næsta heyst.«

Orvur.

Hoyribrekaðir maskinmenn

65 umboðsmenn fyri norðurlensk reiðariir, skipasmiðjur o. a. hava verið til fundar í Keyptmannahavn og viðgjørt, hvat kann gerast fyri at minka um gangin umborð á skipum

Fundurin var fyrireikaður av »Nordisk arbejdsgruppe for støj i handelsskibe«, sum er sett av teimum norðurlensku verkfrøðingafeløgnum.

Tað teir við askutiskari planering ofta kunnu bota um hesi viðurskifti uttan stórra arbeidd og stórra kostnað, var tað aðalmálið hjá innbjóðarunum at greiða reiðarum og skipasmiðjum nærri frá hesum viðurskiftum.

At arbeiðið við at beina burtur mesta gangin umborð á skipum er

verðið aktuelt, kemur fram av kanninum, sum svenski leiknir dosenett Anders Otterland hevur gjørt eftir áheitan frá norðurlensk maskinistifeløgnum.

* Hansara kanningar vísa, at 14 pst. av teimum maskinmonnum, umum hann viðgjörði, hoyrði normalt, 34 pst. hevdu álvarsum hoyribrek, 42 pst. minni hoyribrek, 7 pst. hoyribrek, 7 aftur óðrum brekum og 3 pst. hoyribrek av óðrum orsökum.

Hin føroyska jørðin

Tað er eitt óki í føroyskum samfelagslívnum, har tað ikki ber til at gera danir til syndabúkkar — navnliga landbúnaðurin

Tað hevur verið ein aðaltáttur í øllum sjálvstýrispolitikki og sjálvstýrissamgongum at tveitt so gott sum alla skuldina á danir, tá okkurt hevur bila ella gingið skeivt í føroyska samfelagslívnum.

Á einum óki letur hetta segvur luga ikki gera — landbúnaðaroknum. Føroyskan landbúnaðarhava danir einki havt við at gera. Í 1954 varð øll jørðin yvirtikin, og í 1959 komu allir teir sokallaðu »sjálvstýrisflokka« til ræðið.

Men hvat er hent?

Stutt sagt: lítill og einki, ið hvussu er einki ið munar.

Eingin nýggi jarðalóggeva er komin og syndarlíga spakuliga gongur við at útgæra landbúnaðin við nútímans amboðum.

Á hesum óki er nógv at taka hond í, og nú má komast burtur úr nagatáttini. Komandi val kann greiða hetta mál, við at javnaðarlókkurin aftur kemur til ræðið.

EN GOD BOK ER EN STOR RIKDOM

Nils Brantzeg heter en norsk forfatter og journalist. Han reiste til Føroyar og oppholdt seg der i lang tid. Resultatet ble ei fram til fra bok: »Blandt frender på Færøerne«. Så snart som det var råd fikk jeg tak i den boka. Og for ei

bok! Den er av slik beskaffenhet at superlativer ikke er til å stoppe når vi leser de 125 sidene.

Forfatteren behersker konsentrasjonens kunst til fulle. Vi setter pris på våre naboer der ute i Atlanterhavet og som har oppholdt oss der en stund vil ikke gjengjennende til alt det Brantzeg skriver om enten det gjelder historiske minner eller folkeliv og det daglige strev. Det er en glede å lese om folket i hver

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

Úr býráðnum

(Framhald frá 3. síðu)

marki 35 ár, var ógvuliga lagt. Tað sama helt J. P. Henriksen, hesin fataði væl, at havnanevndin í sjálvandi mátti hava innstillingina eftir treytunum, ið lýstar vóru, men hinir limirnir kundu kanska samtykt at lýst starvið leyst av nýggjum.

Tað hevði M. Carlson onki imóti, Niclas á Dunga upplýsti, at aldursmarkið var sett soleiðis fyri eftirløna, og skuldi hetta broytast, kundi líka so gott eftirløtin verða tikin av.

S. Skaale svaraði, at nettupp innafyri Tórshavnar havn var ein umsjónarmaður settur, sum var 50 ár. Nú hava vit jú fólkapensiónina, so eftirlønarspurningurin verður ein heilt annar. Formaðurin í havnanevndini Ebbe Mortensen tók hetta kjakið ógvuliga heilt og brikslaði limunum, at tað mátti vera pensónlig interessa hjá teimum at lýsa plássid av nýggjum.

S. Skaale spurdi, um hann meinti við seg (nei).

J. P. Henriksen fekk orðið aftur og segði, at sjálvandi skuldu limirnir beinanvegin lýsingin kom í bløðini, gjørt vart við seg. Eg er bilsin yvir, at Ebbe Mortensen tekur tjakið so heitt, og skuldi siga honum, at hann hevði óngar privatar interessur í hesum máli, tó vónaði hann, at hesin orðadráttur kundi gera, at næstu ferð slíkt starv varð lýst leyst, at so nevndin fór at hugsa um aldursmarkið.

Petur í Gong vildi hava málið

dag og fest. Om folkekvad og folkedans.

Bildemateriell og utvalget er så ypperlig som mulig, men så er det også en mann som kan sine ting: Asmundur Poulsen. Sagnet er det mellom forfatter og kamerakunstner har her gitt et utmerket utslag.

For alle som vil vite mere om våre frender enn de hoyst 10 linjene i en »Landalære« er boka kort sagt et funn. Det er skrevet om Færøene på norsk for også. Jeg vil minne om Sverre Stoves og Jacob Jacobsens bok fra 1944, men som nå er foreldret og har fått den best mulige etterfølger i Brantzags »Blandt frender på Færøerne«. Ja, den er midt i blinken for de i Norden som vil vite mer om Føroyar.

Det ville glede Færøyanes venner meget om Nils Brantzags bok fikk en bred plass i bokhandelen på alle sentrale plasser i Føroyar. Ja, er det gjort er det fint.

Det er fortellerlegde, stil og eleganse over Nils Brantzags verk. Fridtjof Diesen

útsett til næsta fund, soleiðis at býráðið kundi tosa samanh fyrst læstum hurðum, og so avgera hetta á opnum fundi.

Peter F. Christiansen var imóti hesum, nú hitt gamla býráðið er steynt fyrri korruptið, skulu vit vera varnir.

Formaðurin áttiði hetta. Slík orð skuldu býráðslimir ikki nýta her, lat rættin avgera hesa sak, men hann kundi nú upplýsa, at sakin móti 14. september varð upp afturtikin fyrsta dagin, tí nú var kommunan liðug við teir upplýsingar, teir vóru bidnir um, og Birch, sakførari, hevði tosað við Skaale og spurt um hann vildi móta í rættinum, og tað hevði hann onki imóti.

Petur í Gong bað um at fáa málið av skránni, og nú hendi tað lagna, at Niclas á Dunga vildi hava atkvøðugreiðslu um hetta, hóast tað varð sagt honum, at tá ein limur ynskti eitt mál at verða tikið av skránni til næsta fund, var tað ein óskrivað lóg at fylgja hesum. Atkvøðugreiðslan var 3 fyri og 4 imóti.

J. P. Henriksen upplýsti, at í tey 24 ár hann hevði sitið í býráðnum var slíkt ongantið hent, hvussu ómøguligt eitt ynski frá einum limi um at taka eitt mál av skránni var, so var tað tó altíð eftirlíka.

Aftaná fór atkvøðugreiðslan fram um havnaumsjónarmannin og varð Pauli Hansen settur við 7 atkvøðum.

LÆRARASETAN VIÐ TÓRSHAVNAR KOMMUNUSKÚLA

Týskvoldið 15. juni var eynfundur, har 4 lærarar og 3 timalærarar vóru innstillandi. Skúlastjórnin móðtók innstillingina til lærarastovnin, men ikki timalærarastovnin, ið bert skuldi vera 2 við trimum nevnum til hvørt.

Býráðið samtykti at senda málið til skúlakommisjónina.

Uttanfyr skrána var skriv frá Baalaa um setan av 2 tangum til sildarøllu á havnarlíssinum, teir leiga vestansyr. Fundurin varð skjútt, meðan havnanevndin viðgjörði málið, og tá nevndarlímirirnir góvu sitt viðmæli, samtykti býráðið at geva loyvi bert fyri hetta árið og treytað av, at asfaltið ikki verður dálkað av olju. Sjálvandi hevði hetta mál skund, men álikaðveit kendist tað eitt sindur lógið, at tað fekk so skjótavíðgerð og ein kundi ikki lata vera at hugsa um hvussu frammánundan varð tosað um privatar interessur.

Aftaná var fundur fyri stongdurum.

j. h.